

Ρέννος.—Ήγάπα τὸ ἀδύνατον καὶ ἐβαρύνθη νὰ ἀκούῃ μοιρολόγια ἐγκαταλειμμένων. "Α, μίσος ἂν ἤσθάνεσο ἀντὶ εἰς δάκρυα ἀνωφελῆ νὰ ἀναλύησαι...

Γαλάτεια.—Μίσος, ἀγάπην μόνον κλείουσι τὰ στήθη μου. Ἀγάπην ἄπειρον, ἥτις γνωρίζει νὰ συγχωρῇ.

Ρέννος.—Μὲ ψεύδῃ παρεπλάνησε τὸν γέροντα πατέρα μας καὶ ἤρπασε τὰ δικαιώματά μου. "Αν ἐπλανήθην ξένος, ἔρημος, ἡ δόξα ἠκολούθησε τὸ βῆμα μου καὶ ἐπληρώθη πανίσχυρος, μ' ἰδέας ἐκδικήσεως. Οἱ Ἀργοναῦται συνηγμένοι ὅλοι, ἐν νεύμα ἀναμένουσι τοῦ Ρέννου, τὸν Πυγμαλῖωνα νὰ καταρρίψωσι. Ἀλλ' ἦσο σὺ πλησίον του καὶ συνεχώρησα. Πλὴν τώρα, ἀγγελιαφόρον ἐπεμψα κ' οἱ Ἀργοναῦται πάλιν συνηγμένοι, ἐν νεύμα ἀναμένουσι. Βλέπεις ἐκεῖ μακρὰν εἰς τὸν ὀρίζοντα; ἡ θάλασσα ἡ γαλανή, βαθύτερον νὰ ἔχη χρώμα δὲν σοὶ φαίνεται; Εἶνε αἱ νῆες τῶν ἀργοναυτῶν καὶ προηγείται ἡ δαφνοστεφής Ἀργώ.

Ἡ Μήδεια ἐξεδικήθη καὶ ἡ Γαλάτεια τὴν ἡρώϊδα αὐτὴν τοῦ μίτους δὲν θὰ μιμηθῇ;

Γαλάτεια.—Καὶ ἀναμένουν λέγεις νεύμα ἰδικόν σου, Ρέννε;

Ρέννος.—Ναί.

Γαλάτεια.—Καὶ ἂν τὸ σημεῖον τοῦτο δὲν δοθῇ;

Ρέννος.—Οἱ ἀργοναῦται ἐπιστρέφουν ἄπρακτοι. Πλὴν τί κρατεῖς;

Γαλάτεια.—Εἶνε ἐγγχειρίδιον τοῦ Πυγμαλῖωνος. Τὸ ἔβαψεν εἰς αἷμα ἐχιδνῆς.

Ρέννος.—Ἀκουσε, Γαλάτεια. Δὲν ἤθελες ὁ Πυγμαλῖων νὰ ἦτο Ρέννος; Ἀφοῦ δὲν εἶνε τοῦτο δυνατόν, ἀγάπησε τὸν Ρέννον. "Αν σὺ διὰ τὸν Πυγμαλῖωνα ἀθανασίαν ἠρνήθης κ' ἐγὼ διὰ νὰ μὴ κλαύσωσιν οἱ θεοὶ ὀφθαλμοὶ σου, ἠρνήθην τὴν ἐκδίκησιν. Αὐτὴν, ἥτις μὲ συνεκράτησεν εἰς τὰ μακρὰ τῆς ἐξορίας ἔτη καὶ ἥτις μὲ ἐθώπευε μὲ ὄνειρα γλυκύπικρα. Ναὶ τὴν ἠρνήθην.

Γαλάτεια.—Μὲ ἡγάπας;

Ρέννος.—Ὅπως ὁ Ρέννος γνωρίζει ν' ἀγαπᾷ.

Γαλάτεια.—Τρέξε λοιπόν. Οἱ Ἀργοναῦται ἄς μὴ προσμένωσιν ἐπὶ μακρόν.

Ρέννος.—Γαλάτεια μου, φεύγω πτερωτός. (Ἐξέρχεται).

Γαλάτεια.—Ὁ Πυγμαλῖων μου ἐσώθη. Μοῦ ἦσο ἀδελφός καὶ προστάτης, ἀλλὰ τὸν Πυγμαλῖωνα ἠπέλησας καὶ σὲ θυσιάζω χωρὶς τύψιν ἀπαράλλακτα ὅπως ἐθυσίασα καὶ τὴν ἀθανασίαν μου.

(Εἰσέρχεται ἡ Εὐρύκλεια).

Γαλάτεια.—Τρέξε Εὐρύκλεια καὶ μὴ μόνῃ ἀμυγῇ, τὸν θάνατον θὰ φέρῃ. "Α...τὸ ἐγνωρίζον ἐγὼ, ὅτι ἠπέλπει τὴν ζωὴν τοῦ Πυγμαλῖωνος. Πρόσεξε, ὅχι οἰκτανὴ μὴ δειξῇς μικροψυχίαν γυναικός, ὅταν ζωὴ τόσον πολυτίμος εὐρίσκεται ἐν κινδύνῳ. Λάβε τὸ ἐγγχειρίδιον τὸ ὅπλον τὸ πολυτίμον.

Εὐρύκλεια.—Φεύγω· ἀλλὰ καλῶς ἐσκέφθης;

Γαλάτεια.—Τρέξε στιγμὰς μὴ χάνης πολυτίμον.

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΜΕΡΟΥΣ.

Ποιὰν ἀγαπῶ;

Πέρασαν τώρα δέκα χρόνια καὶ ἀκόμα δὲν μπόρεσα νὰ ξεχωρίσω ποιὰν ἀγαπῶ πραγματικῶς. Ἐκείνην ἢ τὴν εἰκόνα της;

Ἦμουν ἀκόμη φοιτητής, γεμάτος ἐλπίδες καὶ χρυσὰ ὄνειρα γιὰ τὸ μέλλον, ὅταν ὁ φίλος μου ὁ Κωστας μὲ προσκάλεσε νὰ περάσωμε μάζυ τὸ καλοκαίρι στὸ τσιφλίκι τους στὴ Χαλκίδα. Ὁμορρο καὶ ἀπέραντο τσιφλίκι, γεμάτο ἀπὸ δένδρα καὶ κυνήγι καὶ χωριατοπούλες παμπόνηρες καὶ ὀλόχαρες ποὺ σκαλίζαν τὰ χωράφια καὶ τίς ξένες ὑπότητες.

Ὡς τώρα θυμοῦμαι τὴ ζωὴ ποὺ πέρασα ἐκεῖνο τὸ κακοὶ τὸ καλοκαίρι καὶ αἰσθάνομαι μέσα μου μιὰ χαρὰ γλυκιά γλυκιά, ποὺ θαρρεῖς πῶς ἡ στιγμή ποὺ τὸ θυμοῦμαι εἶναι μιὰ ἀπὸ τίς στιγμὲς ἐκείνου τοῦ κακοῦ καλοκαιριοῦ.

Ἀλήθεια, θὰ σὰς φαίνεται παράξενο ποὺ λέγω κακοὶ αὐτὸ τὸ καλοκαίρι ποὺ πέρασε πιὸ γλυκὰ ἀπ' ὅλα τὰ ἄλλα τῆς ζωῆς μου, μὰ ἂν ἔχετε λίγη ὑπομονὴ θὰ ἰδῆτε καὶ σεῖς πῶς δὲν ἔχω ἄδικο νὰ τὸ λέγω ἔτσι.

* *

Πήγαμε τὸ λοιπὸν στὸ τσιφλίκι καὶ ἐκεῖ γνώρισα καὶ τὸν Ἠλία τὸν γεωπόνο, ποῦχε σπουδάσει στὴν Εὐρώπη. Τί ἄνθρωπος! Ὅταν τὸν θυμοῦμαι συλλογίζομαι γιὰ νᾶθρω στ' ἀλήθεια ἦταν αὐτὸς τέτοιος, ἡ διάδασα σὲ κανένα μυθιστόρημα καμμιὰ περιγραφή καὶ τοῦ τὴν κόλλησα τοῦ Ἠλία.

Ἦθελα νᾶμουν καλλιτέχνης, μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ σὰς τὸν ξεχωρίσω καὶ νὰ βλέπατε καὶ σεῖς τί ἄνθρωπος ἦταν. Μὰ πάλιν ἐγὼ νὰ σὰς δώσω τίς μεγάλες γραμμὲς καὶ σεῖς βάλετε μέσα τὰ πιὸ ὡμορφα χρώματα, χωρὶς φόβο γιὰ ὑπερβολή, γιατί εἶναι ἀδύνατο καὶ νὰ τὸν εἰσάγετε μόνον.

Ἦταν ὡς τριάντα χρονῶ, δυνατός σὰν Πρακλῆς καὶ ἡμερὸς σὰν παιδάκι δυὸ χρονῶ. Ἀγαποῦσε... καὶ τί δὲν ἀγαποῦσε; Ὅλο τὸν κόσμον. Ποτὲ δὲν τὸν ἀκουσα νὰ πῇ καὶ αὐτὸς σὰν ἄνθρωπος πῶς δὲν ἀγαπᾷ κάτι τι. Δὲν εἶχε κανένα ἐχθρό, μὰ ἂν εἶχε νὰ τὸν ἀγαποῦσε καὶ αὐτόν. Ἦτανε τέλος πάντων ὅλο ἀγάπη καὶ ὅλο καρδιά. Μὰ φαίνεται πῶς πιὸ πολὺ ἀπ' ὅλους νᾶγαποῦσε τὴ ξαδέρφη του τὴ Φανὴ ποῦτανε στὴ Σύρα, γιατί ὅλο καὶ γιὰ κείνη μιλοῦσε. Ἦτανε, μούλεγε, ὡς δεκάξη χρονῶ καὶ ἔβαινε πεντάχρονη ἀπὸ μικρὸ παιδί καὶ δὲν εἶχε κανένα σ' αὐτόν τὸν κόσμον ἐξὸν ἀπὸ τὴ γιὰγιά της, τὸν ξαδερφό της τὸν Ἠλία καὶ τὴ θεία της τὴν μάνα του.

Τῆς ἔγραφε συχνὰ καὶ ἐκείνη δὲν περνοῦσε ἑδομὰδα νὰ μὴ τοῦ στείλῃ γράμμα. Μοῦ μιλοῦσε τόσο πολὺ γιὰ τὴν Φανὴ ὁ Ἠλίας, ποὺ ἄρχισα καὶ ἐγὼ σιγὰ σιγὰ νὰ τὴν ἀγαπῶ. Τότε πρώτη φορὰ εἶδα πῶς καὶ ἡ ἀγάπη εἶναι ὑποπτος νόσος.

Μὰ φαίνεται πῶς ἄρχισα νὰ τὴν ἀγαπῶ κομμάτι.

πιο πολὺ ἀπ' ὅτι πίστευα, γιατί μιὰ μέρα τσάκωσα τὸν ἑαυτό μου πού ἀνοιξε τὸ συρτάρι τοῦ Ἡλίου καὶ διάβαζε κρυφὰ τὰ γράμματα τῆς ξαδέρης του, ἀν καὶ ἐκεῖνος μοῦ τᾶδινε ὅλα καὶ τὰ διάβαζα.

Μάλλονα τὸν ἑαυτό μου, μὰ ὕστερα ἄρχισα νὰ ξεσακαλίζω τὴν καρδιά μου γιὰ νὰ βρῶ τί γινούτανε μέσα της.

Μιὰ μέρα, τὸ μεσημέρι βλέπω τὸν Ἡλίου τρεχάτο καὶ ἔρχεται μ' ἓνα μαῦρο γράμμα στὸ χέρι καὶ πολλὰ μαῦρα δάκρυα στὰ μάτια. Ράγισε ἡ καρδιά μου ἅμα τὸν εἶδα, γιατί φοβήθηκα μὴ πέθανε ἡ ξαδέρφη του. Χωρὶς νὰ μοῦ πῇ τίποτα, μοῦ δώκε τὸ γράμμα καὶ ἔπεσε στὴν κωχὴ τοῦ καναπέ πούμουν καὶ ἐγὼ ξαπλωμένος.

Ἐτρεμα. Ἐάνοιξα καὶ πρῶτα-πρῶτα εἶδα τὴν ὑπογραφή—Φανή. Περίεργο πρᾶμα. Τὸ πρῶτο δάκρυο πού μοῦρθε ἀπὸ τὸ πένθημα ἐκεῖνο γράμμα, ἦταν δάκρυο χαρᾶς. Ὑστερα τὸ διάβασα καὶ ὥρες ὁλόκληρες ἔμεινα μὲ τὸ γράμμα στὸ χέρι.

Ὁ Ἡλίας κοιμήθηκε.

Χαρτί κιτρινωπὸ μὲ φαρδὺ μαῦρο περιθώριο, μὲ μαῦρα γράμματα καὶ λόγια μαῦρα, πολὺ μετρημένα καὶ περιφρονητικὰ πρὸς τὴν δύναμη τοῦ πεπρωμένου, μοῦφεραν μπροστὰ μου μιὰ παράξενη εἰκόνα.

Θυμούσατε τὴν εἰκόνα τῆς Μαργαρίτας πού δειχνεὶ ὁ Μεριστοφιλῆς στὸ Φάουστ;

Ἔτσι ἀπαρχάλλακτα, ἐκεῖ πού ἦμουν ξαπλωμένος στὸν καναπέ καὶ ἔβλεπα ἀφηρημένος τὸ γράμμα, μοῦ φάνηκε πῶς εἶδα ἐκεῖ ψηλὰ τὴ Φανή, μὲ χρώματα ὅμως ὅχι σὰν τῆς Μαργαρίτας, ντυμένη μαῦρα, μὲ προσωπάκι κίτρινο σὰν τὸ χερτί της, στεφανωμένο γύρο-γύρο ἀπὸ τὰ κατὰμαυρα μαλλιά της καὶ πλουμισμένο μὲ δύο μάτια πού γυάλιζαν σὰν κεχλιμπάρι μαῦρο. Τὸ στόμα της ἦταν ἐπίτηδες θαρρεῖς κλεισμένο σφιχτὰ-σφιχτὰ, μὴ τύχη καὶ ἀνοίξῃ καὶ ξεφύγουν λόγια περιφρονητικὰ καὶ πρὸς αὐτὸν τὸν χάρο ἀκόμη πού νόμιζε πῶς σὰν τῆς θερίσει

ἓνα-ἓνα τοὺς δικούς της, θὰ τὴν ταπεινώσῃ καὶ θὰ τὴν κάμῃ νὰ χάσῃ τὴν πίστιν ποῦχε πάντοτε στὴ καλωσύνη τοῦ Θεοῦ. Καὶ μὲ μιὰ πινελιά, ἓνα πρόσωπο πολὺ σοβαρὸ καὶ περήφανο.

Ἐβλεπα τὴν εἰκόνα τῆς μὲ πολλὴ προσοχὴ καὶ σεβασμὸ ἄπειρο, σὰν νᾶτανε πραγματικὸς, ζωντανὸς ἄνθρωπος, ὡς πού ξύπνησε ὁ Ἡλίας καὶ μοῦ τὴ χάλασε. Σηκώθηκα καὶ γιὰ πολλή μου λύπη εἶδα πῶς...τὴν ἄρπαξα. Ἦμουν ἐρωτευμένος.

Πέρασαν χρόνια χωρὶς νὰ μοῦ φύγῃ οὔτε μιὰ στιγμή ἡ εἰκόνα τῆς Φανῆς καὶ τὴν εἶχα τόσῳ πολὺ συνειθίσῃ, πού ποτὲ δὲν μοῦ περνοῦσε πῶς δὲν τὴν εἶδα καμμιὰ φορὰ, αὐτὴ τὴ κοπέλα πού δὲν ἔλειπε ποτὲ ἀπὸ τὸ νοῦ μου καὶ ἀπὸ τὴν καρδιά μου.

Ἐξῆς χρόνια ὕστερα, σὰν πῆγα στὴ Σύρα γιὰ νὰ κάμω τὸ γιαντρί, ἡ πρώτη μου δουλειὰ ἦταν νὰ διώτῃ τὴ Φανή. τὸ κορίτσι ποῦχε τότε δύναμη νὰ μὲ κρατᾷ τόσα χρόνια ἀπὸ μακριά.

Ἐβála τὴ ρετιγκότα μου, ἀπλήρωτη ἀκόμη στὸ ράφτη τῆς Ἀθήνας, πῆρα τὰ γάντια μου καὶ τὸ μπαστοῦνι μου καὶ τράβηξα ἴσια στὸ σπίτι της σὰν νὰ πῆγα καὶ χθές. Τόσον καλὰ θυμολοῦμαι τὴν περιγραφή τοῦ Ἡλίου.

Χτύπησα τὴν πόρτα, καὶ ἄνοιξαν καὶ σὲ λίγῳ βρέθηκα μπροστὰ σ' ἓνα κορίτσι ξανθὸ, ροδοκόκκινο χαρούμενο καὶ γελαστό.

Λυπήθηκα. Ἡ κοπέλα π' ἀγαποῦσα δὲν ἦταν ἐκεῖνη π' ἀγαποῦσα.

Εἶναι τῶρα τέσσερα χρόνια πού τὴ γνώρισα τὴ Φανή, καὶ ἀλήθεια τὴν ἀγαπῶ ἅμα τὴ βλέπω, μὰ τί παράξενον πρᾶμα! σὰν δὲν εἶμαι κοντά της καὶ τὴ θυμολοῦμαι ἀντὶ τῆς πραγματικῆς μοῦρχειται μπροστὰ μοῦ ἡ εἰκόνα πού εἶδα στὸ τσιφλίκι.

Ποῖαν ἀγαπῶ;

Α. ΜΑΤΣΙΝΑΣ.

ΛΕΥΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΠΕΤΑΛΟΥΔΑ

Ἐσὲ μπορεῖ νὰ νοιώσω
κ' ἐκεῖ πού θὰ κοιμοῦμαι,
ἀθῶα μου πεταλοῦδα,
σὰν ἀλαφροπετᾶς,
ἀπάνω ἀπ' τὸ χορτάρι
πού πλούσια θὰ σκεπάξῃ
τὴν ἀνοιξὴν τὸ μνήμα

τοῦ ποιητή.

Ὅταν σὲ βλέπω τότε,
ὠραία μου πεταλοῦδα,
μέσα μου ξάφνω νοιώθω
λαχτάρα μυστικὴ,
καὶ δίπλα στὰ φτερά σου
πού ὁ ἥλιος τὰ χουσώνει
μοῦ φαίνεται ἡ ψυχὴ μου
πετᾷ κι' αὐτὴ.

Μ. Α. ΜΑΛΑΚΑΣΗΣ.